

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Naša vestna dolžnost.

Vernim kristjanom se mnogokrat očita, da ne umejo dovolj časa in njegovih potreb. Preveč se omejujejo na notranje krščanstvo, zanemarjajo pa, da bi dali svojemu krščanskemu prepričanju tudi v javnosti potreben poudarek. Posledica tega je, da v javnosti kaj rad zavladajo nekrščanski ali celo protikrščanski in protibožni duh. To pomenja za krščansko idejo velik upadek, veliko škodo, ker je s tem v zvezi sproščanje vseh veri in cerkvi sovražnih sil v javnem življenju. In te sile napadajo najtrdnjše trdnjave krščanstva, da bi jih zavzele in osvojile: krščansko družino, temeljujočo na nerazdružljivosti krščanskega zakona, krščansko šolo, versko vzgojo mladine.

Liberalizem in komunizem proti trdnjam krščanstva.

Boj zoper te trdnjave krščanstva se vodi že dolgo časa. Kdor je hotel oškodovati katoliško cerkev, je polagal mine pod te njene trdnjave. Liberalizem je ta boj vodil pod krinko prosvete in kulture. Lažnjivo svobodomiselstvo in napredništvo je hotelo v celoti zagospodovati v javnem življenju ter je izpodrivalo vpliv cerkve v glavni celici socialnega življenja, v družini. Razkristjanjena družina naj bi zajamčila nekrščansko vzgojo otrok, v javnem življenju prevladujoče svobodomiselstvo pa bi odraščujočo mladino zdresiralo s svojimi listi in društvi kot bojovnike zoper vsak poskus udejstvitve dejavnega krščanstva, ki ga svobodomislec in naprednjaki v svoji lažnjivi hudobnosti razkričujejo kot klerikalizem.

Kar je sejal lažnjivi liberalizem, to žanje danes komunizem. Njegova žetev pa je ta-le: vero in cerkev je treba ne samo v javnosti potiskati v ozadje, ji jemati postojanko za postojanko, marveč jo je treba popolnoma zatreti in uničiti. To bi bila zaželjena žetev satana, kateremu brezbožni komunisti služijo. V nekaterih državah se je komunistom ta brezbožniška žetev že posrečila, kakor v Rusiji, v Mehiki in v Španiji. Drugod se na to žetev pripravljajo v trdni nadi na uspeh.

Pripravljajo vse potrebno za žetev tudi v naši državi. Na delu so vztrajno in dosledno, sejajoč seme brezbožništva. Brazde so jim zorali laži-svobodomislec, ki pripravljajo s svojim tiskom in s svojimi organizacijami ugoden teren za boljševiško seme. Njihovi listi izpodkopavajo vero ter profanirajo (onečašajo) naše največje verske svetinje. O božičnih praznikih smo imeli priliko spoznati duha, ki veje po glavah gospodskih in kmečkih liberalcev. Ob največjih krščan-

skih praznikih se jim hote ali nehote odprejo duše, da pride na dan, kar navadno počiva zakrito v najskrivnejših predalih.

»Jutro« in »Kmetski list«.

»Jutro«, glasilo gospodskih liberalcev, je v svoji božični prilogi skrivnost sv. noči oskrnilo s pesmijo o neki dekli z imenom Marija, ki je iz Temnice lani prišla v mesto, da bo dekla, in njenega moškega, kajpada z imenom Jožef, ki se uči za tesarja. Ta dva, ona neskončno srečna, da jo fant je zbegal, se na sveti večer najdeta nekje v Zeleni jami v beraški staji; tamkaj naenkrat drobno detece zajoče, mož pa prevzet jeclja: »Marija, o Marija!« Tako naši liberalci skrunijo največjo skrivnost krščanstva, skrivnost sv. noči, skrivnost največje dobrote, ki jo je sam Bog v svoji neskončni ljubezni mogel skazati ubogemu, padlemu človeštvu. Ako »Jutro« na tak način oskrinja naše največje verske svetinje, se mora zdeti čudno, da se ta list čudi podiranju evharističnih križev, ki ga po nekaterih krajih vršijo podivjani boljševiški elementi.

Za gosposkim liberalcem ni zaostal kmečki liberalcec. »Kmetski list« je v svoji božični prilogi tudi razkril svojo »krščansko« dušo ter pokazal, kako on pojmuje Marijino češčenje. Priobčil je namreč prevod nekega nemškega sestavka o cvetlicah. V tem spisu se tudi razpravlja o vrtnici kot »roži skrivnostni«, ki je bila v poganstvu posvečena Afroditi, boginji lepote in ljubezni. Katoliška cerkev se je baje dolgo tej cvetlici ustavljala, potem pa se je vdala. Tako je bila vrtnica (roža skrivnostna), ki je nekdanj krasila pogansko boginjo ljubezni Afrodito, poklonjena Mariji. Z »rožo skrivnostno« so nekdanj pozdravljala poganska srca pogansko ljubezensko boginjo Afrodito, z »rožo skrivnostno« sedaj krščanska srca vzklikajo Mariji. Iz tega bi se dalo sklepati, da se je češčenje Marijino razvilo iz češčenja Afroditinega, krščanstvo pa iz poganstva. Marija in Afrodita — bogokletna primera, ki je je sposobna samo takšna »krščanska« duša, kakršna diha iz predalov »Kmetskega lista«.

Boj slabemu, podpora dobremu tisku. — Opomin papeževega državnega tajnika.

In naše ljudstvo, osobito mladina, čita takšno čenčanje in klafanje, ki mu jemlje spoštovanje verskih svetinj in smisel za dostojnost in moralni zakon. To, kar smo zgoraj navedli, je dejanski dokaz, kako gosposki in kmečki liberalizem pripravlja pot komunizmu. Na to zvezo je

pokazal papež Pij XI. v svojem nagovoru na španske pregnance v septembru lanskega leta. Tudi čehoslovaški škofje so v svoji poslanici vernikom za advent poudarili dejstvo, da pripravlja liberalizem na gospodarskem in kulturnem polju pot komunizmu. Kdor se torej hoče z uspehom boriti zoper največjega tirana svobode in demokracije, zoper boljševizem, mora svoja kopja pred vsem naperiti proti njegovemu predhodniku in oprodi: liberalizmu.

Predvsem boj vsemu nekrščanskemu časopisju, kakor marksističnemu tako liberalističnemu! Zavedajmo se te svoje dolžnosti, ki nas veže v naši vesti. Kakor ti ni dano na voljo kršiti božje in cerkvene zapovedi, tako ti tudi ni svobodno čitati nekrščanske knjige, liste in časnike. Za vse to te čaka odgovornost pred večnim Sodnikom. Papežev državni tajnik kardinal Pacelli je v svoji božični poslanici poudaril, da imajo katoličani najstrožjo dolžnost, da berejo in po svoji možnosti širijo katoliško časopisje, ki je najmočnejše sredstvo vsega katoliškega javnega dela. Ljubezen do bližnjega se ne sme omejati zgolj na blagovno, gmotno podpiranje bližnjega. Višja in plemenitejša je duhovna ljubezen do bližnjega. Ta se kaže v naslednjem: pomagati katoliškemu časopisju, ga podpirati, ga širiti tako, da ga berejo drugi in se drugi iz njega učijo pravih nauk. To je najbolj plemenita in najbolj potrebna ljubezen do bližnjega. Noben katoličan ne bo storil svoje polne dolžnosti, dokler se te največje ni zavedel in se ni stavil popolnoma v službo razširjanja dobrega tiska. — Ko vam sporočamo ta resni opomin papeževega državnega tajnika, vas pozivamo: Podpirajte in širite naš list »Slovenski gospodar«, ki je vedno in vestno izpolnjeval svoje dolžnosti do Boga, vere, cerkve in ljudstva.

V NAŠI DRŽAVI.

Podpis prijateljske zveze med našo državo in Bolgarijo. V zadnji številki smo pisali, da so uspela v popolni meri pogajanja glede sklepa prijateljske pogodbe med našo državo in Bolgarijo. Svečan podpis bo v Belgradu 24. I. Pogodbo bo podpisal bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Kjosëivanov, ki prispe v Belgrad z velikim spremstvom. Za Jugoslavijo bo podpisal pogodbo ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan

Stojadinovič. Bolgarskemu zastopniku pripravila Belgrad svečan sprejem in ga bo sprejel tudi knez namestnik Pavle.

Politično zatišje radi pravoslavnih božičnih praznikov. V Belgradu vlada politično zatišje radi pravoslavnega Božiča. Ministrski predsednik dr. Stojadinovič se je odpeljal v inozemstvo in ga zastopa v njegovi odsotnosti notrajni minister dr. A. Korošec. — Kmalu po pravoslavnih praznikih bo sklicana skupščina, ki bo začela razpravo o državnem proračunu. — Opozicija pripravlja za skupščinske seje brezplodne interpelacije, za katere se pa vlada ne bo veliko zmenila, ker razpolaga z znatno večino.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Sporazum med Italijo in Anglijo na Sredozemskem morju. Italija in Angleška sta se sporazumeli glede položaja na Sredozemskem morju in je bila tozadevna pogodba že podpisana v Rimu. Italija se je odrekla Balearskim otokom pred Španijo in je pristala na vstop Egipta v Društvo narodov. Italija ne bo več nastopala po radiju proti angleškim koristim in se ne bo več protivila utrjevanju dosedanjih angleških postojank v Sredozemskem morju.

Poljaki dobili 3 milijarde posojila od Francije. V poglobljenje prijateljskih odnosov med Francijo in Poljsko so nakazali Francozi Poljakom trimilijardno posojilo, ki se bo uporabilo za uravnovešanje notrajnega gospodarstva in za oborožitev. Francija je dovolila Poljski tako veliko posojilo pred vsem iz strahu, ker so Poljaki že preveč ljubimkali z Nemci in bi pregloboka prijateljska politika med Nemčijo in Poljsko bila prav nevarna Francozom. Francozi so si za enkrat kupili poljsko naklonjenost.

Nadaljni razvoj dogodkov na Španskem. Vedno bolj se zavlačujoči potek državljanske vojne na španskem grozi z resnimi zapletljajmi med velesilami. Omenili smo že, da je španska rdeča vojna ladja zaplenila nemški parnik »Palos« z blagom in 3 potniki. Na ugovor Nemčije je rdeča vlada v Valenciji izpustila nemško ladjo, pač pa je obdržala del tovora in enega potnika. Nemška vlada je nato odposlala več bojnih edinic v španske vode, ki so zajele rdeča parnika »Aragon« in »Marta Jungera«. Vrhovni poveljnik nemških pomorskih sil v bližini Španije je poslal španski rdeči vladi radijo brzojavko, v kateri je zahteval v roku treh dni ostanek tovora z ladje »Palos« in pridržanega potnika. Če se vlada ne bo pokorila tej zahtevi, bo nemška vlada prodala zajeta rdeča parnika in njun tovor Francovi vladi ter račune uredila z njo. Rdeča vlada v Valenciji se je v določenem roku pokorila nemški zahtevi. Izročila je zaplenjeni tovor in potnika. S tem je zaenkrat spor z Nemčijo ugodno poravnal. — Na strani nacionalističnega generala Franca se boči po ugotovitvah Angležev cela nemška divizija, katero vodijo redni častniki nemške vojske in ji poveljuje general Sporn iz Monakovega. — Nadalje vzdržujejo angleški uradni krogi, da je bilo v luki Cadix izkrcanih zadnje dni 10 tisoč italijanskih prostovoljcev, ki so bili odposlani iz pristanišča dalje v glavni stan

general Franca. — Kako bo z nadaljnim potekom španske državljanske vojne, je močno zaskrbelo Angleže, ki že vzdržujejo v španskih vodah 17 angleških vojnih ter več pomožnih ladij in sicer: eno oklopno vojno ladjo, dve križarki, 13 rušilcev, 1 matično ladjo za letala in več manjših edinic.

Spor med Francijo in Turčijo. L. 1920 je poverilo Društvo narodov Franciji pokroviteljstvo nad Sirijo v Mali Aziji. Pod francosko zaščito sta padla tedaj tudi okraja Aleksandreta in Antijohija. Že lansko leto je sklenila Francija, da podeli Siriji samostojnost. V samostojni Siriji bi bili gospodarji Arabci in radi tega je sklenila francoska vlada še posebno avtonomijo v okviru Sirije libanonski pokrajini, kjer prebivajo kristjani. Radi zagotavljanja samostojnosti Libanoncem so se oglasili Turki z zahtevo, da postaneta samostojni Antijohija in Aleksandreta, kjer je prebivalstvo za dobrih 80% turško. Proti koncu lanskega leta je prišlo pri Društvu narodov do pobotanja med Turčijo in Francijo radi omenjenih dveh okrajev. Društvo narodov je sklenilo, da odpošlje v sporno ozemlje posebno komisijo, da prouči na licu mesta razmere. Francija je bila odposlala v aleksandretski okraj večje število vojaštva radi tamošnjih nemirov. Francoski vojaki pa nereda niso odpravili, pač pa ga še povečali. Povrh je Francija odgodila potrditev obljubljenе samostojnosti Sirije v parlamentu tako dolgo, dokler bi svet Društva narodov končno ne odločil glede Antijohije in Aleksandrete. Turški zunanji minister je skušal spor poravnati neposredno z zastopniki francoske vlade in seve v tem smislu, da bi bilo dobro za tamošnji turški živelj. Francoska vlada se je uprla turški zahtevi in zaradi tega je sklical predsednik Turčije Kemal Atatürk zadnje dni sejo vlade na mejo spornega ozemlja in je zbral tamkaj tudi 10 divizij vojaštva, da očuva turške koristi. Če se bo Francija po svoji stari navadi obotavljala s podelitvijo avtonomije Antijohiji in Aleksandreti, bodo Turki nastopili s silo.

Iz Rusije. V Rusiji vedno bolj tišči v javnosti nezadovoljnost z diktatorjem Stalinom, kateremu očitajo, da se hoče lepega dne proglasiti za predsednika ruske republike po vzgledu Hitlerja in Mussolinija. Da je resna z odporom proti Stalinom, nam dokazujejo vedno nova razkritja o zarotah in to v vrstah najbolj znanih ter vplivnih komunistov v vseh delih Rusije. Sovjetska čeka ali tajna policija je pridno na delu z aretacijami in z obdolžitvami, da gre pri zaprtih za pristase že davno izgnanega Trockega, katerega se otesa v najnovejšem času celi svet in ga noče sprejeti niti Mehika. V Kijevu in Rostovu je bilo na Stalinovo povelje razpuščenih več komunističnih organizacij. Razven tega so v Kijevu zaprli 16 komunističnih voditeljev, ker so osumljeni, da so pripravljali atentate na odlične osebnosti v Ukrajini. V Rostovu so vtaknili pod ključ tajnika komunistične stranke Glebova, katerega dolžijo zvez s trockisti.

Oboroževalni program Združenih ameriških držav. Zopet izvoljeni predsednik Združenih držav Roosevelt, ki ima veliko

večino v zbornici in v senatu, je objavil oboroževalni program, za katerega bodo izdale Združene države tekom enega leta 50 milijard Din. Tako ogromnih izdatkov za orožje v kratkem času sploh ne beleži zgodovina Združenih držav.

Amerika je prepovedala izvoz orožja v Španijo. Zadnjič smo poročali, da so razne tvrdke v Združenih ameriških državah izvažale v Španijo letala in seve tudi drugi vojni material. Amerikanska vlada se je izgovarjala, da ne more prepovedati izvoza orožja, ker se ne more upirati na tozadevni zakon. Washingtonska zbornica je sprejela 6. I. s 403 glasovi proti 1 glasu zakon, s katerim se raztegne nepristranost Amerike tudi na špansko državljansko vojno. Nova postava prepoveduje izvoz orožja in streliva v Španijo. Ameriški senat je ta zakon enoglasno sprejel, nakar ga je podpisal predsednik Roosevelt.

Nov vojaški upor na Kitajskem. V severno-kitajski pokrajini Šensu je izbruhnila nova vojaška vstaja. Zaupnik uporniškega maršala Čansuljana, ki se je bil podvrget pred kratkem vladi v Nankingu in maršalu Čangkajseku, se je združil z levičarji in je zasedel glavno mesto te province Sianfu. Ustaški general Janhučeng je sestavil revolucionarno vlado, ki je proglasila zavezništvo s sovjetsko Rusijo in boj proti Japonski.

Kolonizacija Avstralije.* Avstralija je za 25 Jugoslovij, ima pa le 7 in pol milijona prebivalcev. Japonci imajo velike skomine po Avstraliji. Avstralska vlada je dala sedaj dovoljenje za naseljevanje belih Evropejcev neki angleški družbi, ki razpolaga z 200 milijoni funtov šterlingov.

Krščanski državnik. Tak je Jožef Motta, državni predsednik Švice, ki je bil prejšnji mesec od velike narodne skupščine s 157 glasovi — od oddanih 172 glasov — že petič izvoljen za predsednika. To je dokaz, da mu švicarsko ljudstvo vseh treh narodnosti neomajno zaupa. V Švici namreč živijo trije narodi: Nemci, Francozi in Italijani. Motta je po rodu Italijan, govori pa popolnoma vse tri jezike. Je vzor Evropejca in evropskega državnika. Redko kateri evropski državnik je v Zvezi narodov v Ženevi nastopil s takšnim uspehom kot on. Motta je vzoren katoliški politik in državnik. Ko je l. 1911 — star 40 let — stopil v zvezni svet (v vlado), je rekel: »Bog in domovina sta najvišja življenjska ideala. Vera spada med največje činitelje družabne vzgoje.« »Danese«, tako je izjavil ob drugi priliki, »sem istega mnenja, kot sem bil prej, da država ne sme zanemarjati vere, ako noče sama sebi največ škodovati.« Motta povsod nastopa kot dober katoličan ter nikjer ne zakriva svojega prepričanja. Je oče 11 otrok, ki njegov ponos in njegovo veselje.

Spreobrnitev med službo božjo. O Božiču 1936 je preteklo 50 let, odkar se je nenadoma sprebrnil k živi katoliški veri slavni francoski pesnik Pavel Claudel